

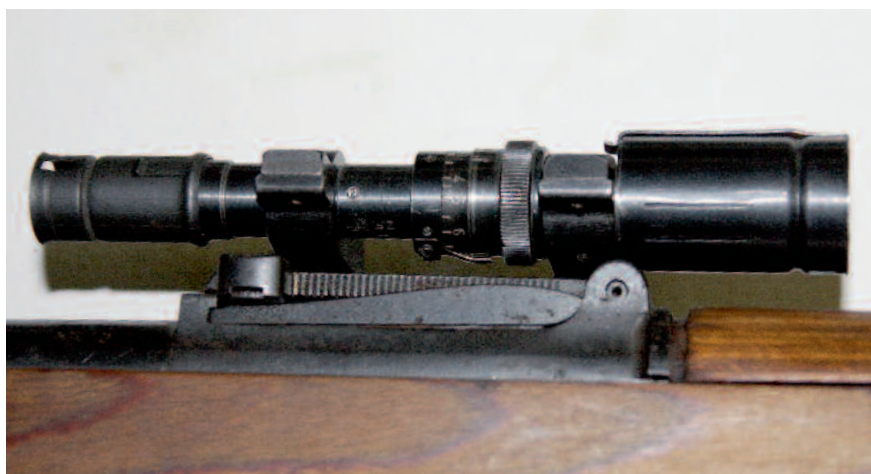
Meopta ZF 4 a ZD1-4x22 RD

V nedávné době Meopta Přerov vyrobila výhradně pro zahraničního zákazníka novou sérii zaměřovacích dalekohledů ZF 4 z dob druhé světové války. Tento krok v ČR prakticky unikl pozornosti střelecké veřejnosti, nové ZF 4 již v Meoptě koupit nelze. Já jsem se o existenci série dozvěděl od známého z Německa, koupil ho ve Frankonii. A protože Meopta Přerov loni také představila nový univerzální zaměřovací dalekohled pro útočné pušky, napadlo mě porovnat ZF 4 s novým zaměřovačem jako svědectví, kam se posunul za ta léta vývoj.

První světová válka ukázala, že odstřelovač je jedním z nejnebezpečnějších vojáků na bojišti. Druhá světová válka lekcí o užitečnosti a účinnosti odstřelovačů rázně připomněla. Na německé straně se však na frontu zpočátku dostávaly zbraně ze skladů, které byly obecně starší než odstřelovači, jimž byly přiděleny. Rudarmějci se svými mosinkami či později se samonabíjecími SVT 40 byli proti Němcům v citelné výhodě, a tak německá branná moc přistoupila k urychlenému vývoji jednotného zaměřovače.

První pokus byl ZF 41, malý zaměřovací dalekohled se zvětšením 1,5x. Jistě to bylo lepší než otevřená mířidla. Montoval se na K98k a z dnešního pohledu se zdá být jakýmsi předobrazem dnešních zaměřovačů s malým zvětšením – kolimátorů. Pro skutečnou odstřelovačskou práci se ale ZF 41 příliš nehodil. Němci také záhy pochopili výhody samonabíjecích pušek. Vznikl Gewehr 41 (Walther) – Gew 41(W), ale nebyl obecně považován za šťastnou zbraň, protože systém odběru plynů na ústí hlavně s válcovým pístem (plunžrem) byl poměrně nespolehlivý. Sovětská SVT 40 byla vysoce ceněnou kořistí, a pokud mohli, Němci ji neváhali použít proti původním uživatelům. Problémy s plynovým ústrojím Gew 41(W) vedly k rekonstrukci na Gewehr 43 (Gew 43). Firma Walther se zde poučila z konstrukce sovětské SVT 40, z níž převzala (či okopírovala) dnes již vcelku standardní systém odběru plynu s pístem uloženým nad hlavní.

Od října 1943 do konce války bylo vyrobeno 402 713 pušek Gew 43 a zbraň byla v roce 1944 přejmenována na Karabiner 43 (K 43). Z nich údajně 53 435 kusů bylo vyrobeno s určením pro odstřelovače. A Gew 43 pro odstřelovače byl vybaven zbrusu novým zaměřovacím

Zaměřovací dalekohled ZF 41 s 1,5násobným zvětšením na pušce K98k. Byl lepší než nic, ale pro odstřelovačskou práci byl zcela nevhodný. Velkým odstupem okuláru od oka a malým zvětšením je spíš bližší dnešním kolimátorům.

dalekohledem, který vyvinul na jaře 1943 dr. Baumgärtner z firmy Voigtländer und Sohn z Braunschweigu (kód výrobce ddx). Ta byla už před válkou známý výrobce optických přístrojů, zejména fotoaparátů. Zaměřovač byl zřejmě inspirován sovětskou optikou PU pro již zmíněné SVT 40, měl zhruba čtyřnásobné zvětšení a Waffenamt, oddělení pěchotní výbroje (In2), jej v květnu 1943 schválil do výbroje jako Gewehr Zielfernrohr 4-fach. Označení prvních kusů ještě bylo ZF 43, později se změnilo na ZF 4 a ještě později, po přeznačení Gew 43 na K 43, se začalo i na zaměřovacích objevovat označení K 43 či ZF K3. K zaměřovači vznikla násuvná stranová rychloupínací montáž, kterou vyvinula firma Hermann Weihrauch Gewehr- und Fahrradteilfabrik z Zella-Mehlis.

ZF 4 lze považovat za první německý plnohodnotný zaměřovací dalekohled pro odstřelovače; ostatně jako jednotný dalekohled jej schválil v srpnu 1943 sám Hit-

ler. Zaměřovač se pak používal i na puškách K98k a na kulometech. ZF 4 nebyl úplně bezproblémový, zpočátku byly potíže s pevností záměrné osnovy, ale to se nakonec podařilo vyřešit clonou s osnovou lisovanou z jednoho kusu plechu. Vyskytovaly se také problémy s kvalitou výroby.

Firma Voigtländer z kapacitních důvodů nestíhala výrobu. Jako další výrobce tak byla určena Optikotechna Přerov (kód výrobce dow), kde výroba naběhla od roku 1944. V Přerově bylo údajně vyrobeno asi 40 000 zaměřovačů ZF 4. Další výrobce, firma AGFA Kamerawerk (kód bzz), dodal do konce války pouhých 5000 kusů. Pušky K 43 nebyly úplně špatné, a tak po válce zůstaly po omezenou dobu ve výbroji čsl. armády. Také Optikotechna Přerov po válce až do počátku 50. let pokračovala ve výrobě ZF 4 (jako vz. 43N) pro potřeby naší armády. Při tom byly použity i díly z válečné produkce a původní německé značení bylo přeraženo přeškrtnutím.